

Langerma külas kerkib neljast biogaasikäiritist koosnev tootmisjaam. Ühe käiriti läbimõõt on 32 meetrit.

FOTOD: HALINGA OÜ

Piimajõe puiesteel pandi biogaasijaamale nurgakivi

KATRIN KÖSTER
avalike suhete spetsialist

Enne jaanipäeva, 18. juunil asetati Põhja-Pärnumaa vallas Piimajõe farmis pidulikult nurgakivi biogaasijaamale, mis tähistab suurt sammu taastuvenergia arendamisel ja kohalikus maaelus.

Tegu on esimese taolise jaamaga piirkonnas ning selle eesmärk on toota farmis tekkivast sõnnikust taastuvat mootorikütust ehk biometaan. Tootmine peaks algama 2026. aasta aprillis ning oodatavaks tootmismahuks on 5 miljonit kuupmeetrit biometaan ehk 3,58 miljonit kilogrammi kütust aastas. Sellest kogusest piisab näiteks liinibusiga enam kui 10 miljoni kilomeetri läbimiseks, mis võrdub 255 reisiga ümber maakera, täpsustas Eesti Biogaas OÜ tegevjuht Kristjan Stroom.

Biogaasi tootmine aitab oluliselt vähendada kasvuhoonegaaside hulka ning muudab põllumajanduslikud kõrvalsaadused kodumaiseks kütuseks. Tegemist on taastuvenergiaga, mida toodetakse kohalikest ressurssidest, vähendades sõltuvust imporditavatest fossiilkütustest ja suurendades Eesti energiajulgeolekut.

„Isegi Piimajõe lehmad teavad, et tulevikus tänatakse neid mitte ainult piima, vaid ka sõn-

Biogaasijaama nurgakivi asetamise tseremoonial osalesid vallavanem Madis Koit (vasakult), Halinga OÜ juhatuse esimees Raul Peetson, Infotari juhatuse esimees Ain Hanschmidt ja taristuminister Kuldar Leis.

niku eest, sest just sellest hakkab sündima roheline energia,” märkis Halinga OÜ juhatuse esimees Raul Peetson humoorikalt.

Oluline kasu avaldub ka kohalikus elukeskkonnas. Üheks murekohaks maapiirkondades on olnud kevadine sõnnikuga väetamine ja sellega kaasnev lõhnahäiring. Biogaasijaamas läbib sõnnik suletud ja kontrollitud kääritusprotsessi, mille tulemusena lõhn väheneb oluliselt.

Digestaat ehk kääritusjäak,

mis jääb järele pärast biogaasi tootmist, on stabiilne ja taimedele kergemini omastatav väetis, mis aitab vähendada vajadust mineraalväetiste järgi. Sõnnik transporditakse farmist biogaasijaama suletud torustiku kaudu. Kogu süsteem on rajatud keskkonnasäästlikkust ja kohalike inimeste heaolu silmas pidades.

Vallavanem Madis Koit usub, et biogaasijaam toob piirkonda uusi töökohti, loob lisasissetule-

ku võimalusi põllumajandustootjatele ja toetab kohaliku taristu arengut. „Samuti on see oluline panus Eesti kliimapolitikasse ning energiasõltumatuks suurendamiseks,” sõnas vallajuht.

„Biometaan tootmine Põhja-Pärnumaa vallas on üks suur samm selles suunas, kuhu me liikumas oleme – parem elukeskkond, targad töökohad ja ettevõtluse toetamine. See on areng, mis toetab elu maal, mitte ainult täna, vaid ka homme,” lisas Koit.

Pidulikult nurgakivi asetamise tseremoonial osalesid taristuminister Kuldar Leis, Põhja-Pärnumaa vallavanem Madis Koit ja Infotari juhatuse esimees Ain Hanschmidt. Kõik rõhutasid oma sõnavõttudes, et roheenergia ei ole pelgalt tulevikutrend, vaid juba täna elluviidav lahendus, mis loob paremat elukeskkonda, tugevdab kohalikku majandust ning toob kasu nii inimesele kui loodusele.

Nurgakivi asetamise tseremoonia oli omanäoline ja südamlik. Kultuuri ja pidulikkust pakuti otse kääritist, rõhutades sündmuse maa- ja loodusepärast iseloomu ning kohaliku kogukonna tugevust ja koostöötahet.

Projekti kogumaksumus on 13,3 miljonit eurot, millest 5 miljonit moodustab keskkonnainvesteeringute keskuse toetus.

Selle kuu lehes:

- Hooldusasutused pidasid suvekooli/ suvepäevi, **lk 2**
- Kokkuvõte vallavolikogu istungitest, **lk 2**
- Swedbank muutis pangaautomaatide töökorraldust, **lk 3**
- Väandra gümnaasiumi 12. klassi lõpetajad, **lk 4**
- Kurgjal toimub talupäev, **lk 5**
- Väandra uus bussi-jaam on avatud – mugav ning kaasaegne, **lk 5**
- Valla kollektiivid esinesid laulu- ja tantsupeol, **lk 6**
- Valla arengukava on jõudnud avaliku väljapaneku etappi, **lk 7**
- Türgi neitsi küljeluu jälgi ajades, **lk 9**
- Pallikastid jõudsid Väandra ja Pärnu-Jaagupi staadionile, **lk 9**
- Naisselts tutvus Ruhnu saarega, **lk 10**
- Auhinnaristsõna, **lk 10**
- Kuulutused, **lk 11**
- Sünnipäevalapsed ja sünnid, **lk 12**

Hooldusasutused pidasid suvekooli

SILJE LANG
Vändra alevi
hoolekandekeskuse juhataja

Tõstamaa lähistel Varemurru puhkekeskuses toimusid 9.–11. juulini Eesti hooldusasutuste liidu (EHAL) suvekool/suvepäevad. Seekordse suvekooli korraldasid Vändra alevi hoolekandekeskuse juhataja Silje Lang ning Tootsi hooldekodu juhataja Pille Jaasi. Suvekoolist võtsid osa ligemale 250 EHALI liikmeteks olevate hooldusasutuste töötajat.

Astusime tagasi aastasse 1960, mil saime kõik tuusiku sanatooriumisse. Väravas ootasid meid Maša ja karu, kes tervitasid lahkelt ja juhatasid meid õigetesse palatitesse.

Pärast seda, kui kõik unetud olid end sisse seadnud, algas pidulik EHALI suvekool. Kajasid tänusõnad, lehvisid tänukirjad ning parimatest parimatele jagati kiiduavaldusi ja kallistusi.

Suvekooli avamisele olid osavõtjaid tervitama tulnud Põhja-Pärnumaa valla abivallavanem Tarvi

Suvekooli korraldajad Silje Lang ja Pille Jaasi pildil koos „sotsiaalministeeriumi asekanstleri nõuniku“ Argo Aadliga.

Tasane ja sotsiaalspetsialist Külli Karits.

Edasi tutvustati meile erinevates kambrites toimuvaid protseduure. Kõikjalt kostis ergutav hüüdlause: „Mehed las nutavad, naised jäävad kestmal!“. Õhtu lõpetuseks kontrolliti muusika saatel osalejate võhma ja unetuse taset. Järgmisel päeval tegid

virgemad ka hommikujoo-
gat. Hea Abi Teejuhid manitsesid und ja ennast hoidma, jagades nippe ja õpetussõnu, kuidas ennast ja meeskonda stressist eemal hoida. Kohal olid spetsialistid oma tark- ja riistvaraga, et tutvustada meile lihtsamaid, soodsamaid ja tõhusamaid vahendeid tervena püsimiseks.

Toimusid ka rajoonidevahelised spordivõistlused. Tervematest tervemad said ka premeeritud. Enne õhtust füüsilise koormuse testi külastas meid ka sotsiaalministeeriumi asekanstleri nõunik (Argo Aadli), kes manitses kokkuhoiule ja jagas kiidusõnu töötavate inimeste ilust. Vormis püsimiseks hoolitseti meie toidu ja joogi eest korralikult.

Enne sanatooriumist lahkumist jagati veel õpetussõnu ja kiitust ning kuulutati välja seltsimeeste kogu, kes järgmisel aastal unetust edasi ravib. Pidulik lõpetamine ja lipu langetamine märgistasid suvekooli lõppu ning kõik lahkusid rõõmsatena, et jätkata oma igapäevatoiminguid tänapäeval.

Täname kõiki suvekoolis osalejaid ning meie toetajaid ja sponsoreid, tänu kellele see sündmus teoks sai – Vändra Coop, OÜ Hel-
lar ja Pojad, Easy Star OÜ, Tervise Abi OÜ, SleepAngel, AS Estko, Itak OÜ, ProOhutus, OÜ Tzmo Latvija, Hea Abi Teejuht OÜ, Hooldusla-
hendus 24, Teresa OÜ.

Kokkuvõte juuni- ja juulikuu volikogu istungitest

Põhja-Pärnumaa vallavolikogu II koosseisu 48. istung toimus 18. juunil 2025. a Pärnu-Jaagupi rahvamajas.

- Taotleti isikliku kasutusõiguse seadmist Põhja-Pärnumaa valla kasuks** eratee (Tootsi Suursood läbiva juurdepääsutee) avalikuks kasutamiseks järgnevaid katastririikside maa-alasid:
Metsaküla, Vändra metskond 32 kinnisasi pindalaga 2742,7 ha, isikliku kasutusõiguse suurus 40061 m²;
Metsaküla, Vändra metskond 81 kinnisasi pindalaga 247,5 ha, isikliku kasutusõiguse suurus 5602 m²;
Metsavere küla, Pööravere turbatootmisala 2 kinnisasi pindalaga 238,1 ha, isikliku kasutusõiguse suurus 22826 m²;
Metsavere küla, Pööravere turbatootmisala kinnisasi pindalaga 499,9 ha, isikliku kasutusõiguse suurus 2239 m²;
Metsavere küla, Rebaseoja kinnisasi pindalaga 15,2 ha, isikliku kasutusõiguse suurus 6265 m².
Isiklik kasutusõigus seatakse tähtajatult kinnistusraamatusse kandmisest arvates, kasutusõiguse eest kinnisasja omanikule tasu ei maksta. Tootsi Suursood läbivat teed võivad kasutada kõik avalikult kasutatava teena;
- Anti arvamus Rinnaku kruusakarjääri keskkonkaitseloa taotluse kohta.**
Otsustati nõustuda osaühing Vändra MP keskkonnalaola taotluse menetlemisel allolevatel tingimustel:
Lubatud tööaeg karjääris ja väljaveol kella 8–17 esmaspäevast reedeni, laupäev ja pühapäev ning riiklikud pühad tööd ega väljavedu ei toimu;
Karjäärist kaevise transportimisel kasta transportteid. Sademetevaesel perioodil niisutada teid pidevalt;
Iga kaevandatud osa ammendumist tuleb alustada kohe korrastamise põhimõtet;
Säilitada karjääri piirile rajatud ca 3 m kõrgused katendivallid müra leviku tõkestamiseks kuni karjääri korrastamiseni;
Mitte töötada purustiga karjääri äärmises edelaosas, purusti minimaalne kaugus õueala piirist peab jääma vähemalt 100 m kaugusele;
Põhjendatud pretensioonide korral tuleb kaevandaja kuulul mõõta müra taset õueala piiril. Kui piirnormi ületatakse, tuleb töötlemiskompleks viia kaugusele, mis tagab piirnormi kinnipidamise;
Põhjendatud pretensioonide korral tuleb kaevandaja kuulul mõõta õhusaaste taset õueala piiril. Kui piirnorme ületatakse, tuleb töötlemiskompleks viia kaugusele, mis tagab piirnormidest kinnipidamise;

- Kaevandamisloa omanikul on kohustus tagada karjääri lähimatele majapidamistele kvaliteetne vesi juhul kui kaevandamistegevuse tõttu on kaevudes vesi kadunud või selle kvaliteet rikutud.
- Kehtestati Sõõrike farmi detailplaneering.** Detailplaneeringu eesmärgiks on AS Vändra olemasoleva Sõõrike farmikompleksi kaasajastamine ja laiendamine ning biogaasi tootmise kavandamine, kinnistute jagamine, kinnistute maakasutuse sihtotstarbe ja ehitusõiguste määramine.
 - Kinnitati Põhja-Pärnumaa valla konsolideerimisgrupi 2024. aasta majandusaasta aruanne;**
 - Lubati refinantseerida keskkonnainvesteeringute keskuselt võetud Vändra ja Pärnu-Jaagupi alevite vee- ja kanalisatsioonisüsteemide rekonstrueerimisega seotud laenude jääk** laenuperioodiga 60 kuud, summana kuni 600 000 eurot, tagasimaksete algusega alates 1. jaanuar 2026. a;
 - Võeti teadmiseks Põhja-Pärnumaa valla 2025. aasta eelarve seirearuanne seisuga 31. märts 2025. a.**

Istung on järelvaadatav:
www.youtube.com/watch?v=OPlfeXqqIAM&t=1353s

Põhja-Pärnumaa vallavolikogu II koosseisu 49. istung toimus 26. juunil 2025. a Pärnu-Jaagupi rahvamajas.

- Umbusalduse avaldamine Põhja-Pärnumaa vallavolikogu esimees Ülle Vapperile ei leidnud volikogu toetust;**
- Umbusalduse avaldamine Põhja-Pärnumaa vallavanemale Madis Koidule ei leidnud volikogu toetust.**

Istung on järelvaadatav:
www.youtube.com/watch?v=siudjY7egFk&t=486s

**Põhja-Pärnumaa vallavolikogu II koosseisu 50. era-
korraline istung toimus 21. juulil 2025. a Vändra halduskeskuses.**

- Lõpetati Põhja-Pärnumaa valla arengukava aastani 2030 ja eelarvestrateegia 2026–2029 I lugemine.** Arengukava avalik väljapanek toimub alates 22. juulist kuni 22. augustini 2025 valla veebilehel aadressiga www.parnumaa.ee ning paberkanalil halduskeskustes Vändras, Tootsis ja Pärnu-Jaagupis. Avalikustamise perioodil on võimalik esitada oma seisukohti ja ettepanekuid e-posti teel aadressil: vald@pparnumaa.ee, postiga aadressil Pärnu–Paide mnt 2, Vändra alev, Põhja-Pärnumaa vald, paberkanalil kohapeal Vändras vallavalitsuses, Tootsi halduskeskuses ja Pärnu-Jaagupi halduskeskuses.
Arengukava avalikud arutelud toimuvad:
11. augustil Pärnu-Jaagupi halduskeskuses (Kooli 2, Pärnu-Jaagupi alev);
12. augustil Tootsi halduskeskuses (Tuleviku 1, Tootsi);
13. augustil Põhja-Pärnumaa vallavalitsuses (Pärnu-Paide mnt 2, Vändra alev).
- Otsustati määrata Põhja-Pärnumaa vallavolikogu järgmise koosseisu liikmete arvuks 21, moodustada üks valimisringkond, mille piirideks on Põhja-Pärnumaa valla piirid. Valimisringkonnas on 21 mandaati;**
- Moodustati 5-liikmeline Põhja-Pärnumaa valla valimiskomisjon.** Komisjoni esimees on vallasekretär Tiina Roht, liikmed: Julia Erm, Katrin Köster, Maire Argel ja Katrin Jaanson. Valimiskomisjoni asendusliikmed on esitatud järjekorras: Andrus Peetson, Anet Kesküla;
- Ülesande andmine vallavalitsusele ei leidnud volikogu toetust.**

Istung on järelvaadatav:
www.youtube.com/watch?v=30AF0WW58ow

Ülle Vapper
volikogu esimees
e-mail: ylle.vapper@pparnumaa.ee

Kogukonnapäev tõi kokku ligi 150 külalist.

FOTOD: MARILIN LEENURM

Roheenergia huvilised kogunesid kogukonnapäevale

Laupäeval, 12. juulil avanes harukordne võimalus piiluda Eesti suurima tuule- ja päikesepargi südamesse. Sopi-Tootsi roheenergia alal toimunud kogukonnapäev tõi kokku ligi 150 külalist üle Pärnumaa – nii peresid, tehnoloogiahuvilisi kui ka lihtsalt uudistajaid.

Päev oli täis avastamisrõõmu: bussituurid

viisid külalised otse tuulikute ja päikesepaneelide juurde, kus tutvustati pargi toimimist ning näidati tuuliku sise-must. Nooremad publikut rõõmustas Energia avastuskeskus harivate ja lõbusate töötubadega taastuvenergia teemadel.

Päeva lõpetas meeleolukas kontsert, kus lavale astus armastatud ansambel Traffic.

Swedbanki automaadist saab esmalt kaardi, siis sularaha

MARTIN KÕRV
Swedbanki
kommunikatsiooni
valdkonnajuht

Swedbank viis 1. juulil pangaautoomaatide töökorralduses sisse muudatuse: sularaha väljavõtmisel väljastab masin esmalt pangakaardi ja seejärel raha. Muudatusega soovitakse vähendada olukordi, kus kaart unustatakse automaati.

„Kliendid kipuvad pärast sularaha kättesaamist automaadi juurest lahkuma ja jätavad kaardi masinasse. See on sage mure nii klientide kui ka panga jaoks,” selgitas Swedbanki klienditeenuste juht Ede Raagmets. „Seepärast katsetasime valitud automaatides teistsugust järjekorda: esmalt kaart ja siis raha. Tulemused näitasid selgelt, et kaarte unustati automaati palju vähem.”

Arusaadavalt võib muudatus tekitada küsimuse, kas nüüd kiputakse automaati unustama hoopis sularaha. See risk on olemas, kuid praktika näitab, et raha jäetakse automaati märgatavalt harvem kui kaarti.

Swedbanki sularahaautomaat.

FOTO: OLEG HARTSENKO / XOFOTO

„Kui klient siiski unustab raha võtta, on automaat programmeeritud nii, et võtab välja võtmata sularaha mõne aja möödudes automaatselt tagasi,” lisas Raagmets. „Sel moel on võimalik vältida rahakadu ning vajaduse korral saab klient pöörduda panga poole selgituse ja

tagastustaotlusega.”

Muudatus puudutab kõiki Swedbanki pangaautoomaate üle Eesti. Kliente teavitatakse uuendusest ka automaatide ekraanidel olevate teavituste kaudu.

Swedbanki sularahaautoomaate saab kasutada ka kaardiga või nutiseadme-

ga viibates. See on mugav alternatiiv ja siis ei ole vajagi kaarti automaati sissestada.

Swedbank palub klientidel uuest korraldusest teada anda ka oma pere liikmetele ja lähedastele – nii aitame üheskoos tagada, et kõik oleksid muutunud järjekorraga kursis.

Lapse kasvatamine ei pea olema katse-eksitus meetod

Koolitusprogramm lapsevanematele alustab taas

Imelised aastad 2025

„Imelised aastad” on tõenduspõhine vanemlusprogramm, kus arendatakse ja õpetatakse 2-8-aastaste laste vanematele vanemlikke oskusi, mille läbi paraneb lapse ja vanema vaheline suhe.

Koolitusel saad teada:

- kuidas kehtestada tõhusalt piire ja reegleid
- kuidas last julgustada ja tunnustada
- kuidas õpetada last tugevate tunnetega toime tulema
- kuidas arendada last mängu abil
- kuidas lahendada konflikte
- kuidas tulla toime stressiga

Esimene kohtumine 25. august kell 16.30

Kohtumised 1 kord nädalas Vändra lasteaia Rukkilille majas esmaspäeviti kell 17.00

Koolitajad: Merike Adeele Mee ja Merike Angerjäär

Registreeru koolitusele enne 8. augustit
Kohtade arv on piiratud!

Võta ühendust: Piibe Lohuaru
5787 7505, piibe.lohuaru@pparnumaa.ee

Koolituse osalustasu perele 50 eurot
Tagame osalejatele toitlustamise ja vajadusel lapsehoiu

„Parim kingitus lapsele on vanema kuulamine ja mõistmine.”

Gordoni suhtlustreening lapsevanemale

Gordoni suhtlustreening on mõeldud kõigile lapsevanematele, kellel on küsimusi või muresid laste kasvatamise ja peresuhete kohta.

Gordoni suhtlustreening annab vanemale teadmised:

- kuidas tulla toime lapse jonniga
- kuidas ennast vanemana kehtestada nii, et suhted ei saaks kahjustada
- kuidas last kuulamise abil rahustada
- kuidas seada piire ja koduseid reegleid nii, et pereliikmed neid järgiksid
- kuidas ära hoida ja lahendada konflikte pereliikmete vahel
- kuidas vanemana jaksata ja enda vajaduste eest seista

Koolitaja: Pille Murrik

Esimene kohtumine 8. septembril
Osalustasu 50 eurot

Registreeru koolitusele enne 25. augustit
Kohtade arv on piiratud!

Võta ühendust: Külli Karits
53284626, kylli.karits@pparnumaa.ee

Loengute sari toimub: 8.09- 31.10.2025

Kohtumised toimuvad 1 kord nädalas Pärnu-Jaagupi Põhikoolis 17.00-20.00

Palju õnne kõikidele lõpetajatele, lapsevanematele ja õpetajatele!

Vändra gümnaasiumi 12. klassi lõpetajad. Esireas (vasakult): Samantha Norel Taimre, Jadelina Tetsmann, Katrin Punning, Elis Kraiss, Janne Reinsalu, Alondra Lääniste, Liisbet Jürimäe, Laura Västriik, Andra Ailjama (lõpetas gümnaasiumi hinnetega 4 ja 5). Tagareas (vasakult): Jürgen Juss, Mirko Sumre (lõpetas gümnaasiumi hinnetega 4 ja 5), Rando Kullamaa, Alex Kaljulaid, klassijuhataja Merit Eier, Henri Tekku, Raido Räsä ja Daniel Tedre.

FOTO: MARKUS MANGUSSON

**Marko Matvere ja
VLU**

SUVELÕPUPIDU

**Pärnu-Jaagupi Lauluvaljakul
16. augustil kell 17.00**

**PÄRNU-JAAGUPI
RAHVAMAJA**

The Swingers

säm

PILET EELMÜÜGIST FIENTA.EE - 17€ (kuni 15. augustini (k.a))

PILET KOHAPEALT - 20€

KUNI 10-AASTASED (k.a) TASUTA

KOHAPEAL TOITLUSTAJAD - OMA SÖÖGI JA JOOGIGA SISSE EI PÄÄSE

LISAINFO GERDA (5885 5662)

Kas tunned vanu talutöid ja tööriistu?

LII SAMMLER
Kurgja pedagoog

Kurgjal toimub 9. augustil talupäev. Tava on pikk, seekordne talupäev on juba 30. Päev annab võimaluse tutvuda talutööde ja loomadega ning mõnd tööd ka ise proovida.

Tulla tasub ise kaema ja lapsi õpetama, sest talupäev on hea võimalus näha, kuidas elasid ja mida tegid meie vanavanemad ja -isad.

Palju näitusi ja töötubasid

Käe saab nõ valgeks rukkivihu köitmise, rukkihaaki tegemise ja vilja kooditamise. Proovida saab ka lina- ja sepatööd ning katuselaastude lõomist. Võite katsetada sõirategu ning kui hakkas maitsema, siis seda ka kaasa osta.

Mesinike tööst vanasti ja praegusel ajal räägivad Kurgja mesinikud, kes on väga asjatundlikud.

Tulemas on kirivööde näitus ning nende kudumise töötuba. Saali panevad vaatamiseks välja Vändra kihelkonna rahvariided. Toimub ka ehte vahamudelite töötuba.

Kindlasti on põnev vaadata, kuidas töötab sajaaastane viljaniiduk. Vana Fordsoni traktor lööb hääle sisse ka meie suurimale ja ägedamale põllutööriistale – rehepeksumasinalale.

Omaette huviväärsus on riistakuur. See on korraldatud, nagu ka kõik seal leiduvad masinad. Oleme välja valinud 30 kõige tähtsamat ja põnevamat vanaaegset põllutööriista, mida teile kuuri all näitame.

Juunis valmis jõe äärde Kurgja loodusrada. See on umbes kilomeetri pikkune

jalutusrada, mille ääres võib stendidele lugeda, millised taimed kasvavad ja loomad elavad just sellel niidul, just meie jões või metsas. Rada möödub ajaloolistest linaleoaukudest, mille kohta samuti teavet saab.

Lõpuks jõutakse välja Jakobsoni kümneväljasüsteemini, mille selgitus on huvitav ja pakub äratundmisrõõmu tänaselegi põllumehele. Sellega tõmbame ringi ümber Kurgja talu 150aastasele ajaloole ja meenutame innovaatilist põllumeest Carl Robert Jakobsoni, ilma kellela poleks ei Kurgja talu ega selle lugu taas elustavat talupäeva.

Lastest saavad talulapsed

Rohkem kui tavaliselt pakume juubeliaastal tegevusi lastele. Neile on ette nähtud terve lasteala. Nad saavad teha töötoas enda-

Jänkumamma Oreo oma poegadega.

le vanemate abiga või ka iseseisvalt vildist mänguasja. Tuleb ka näomaalingute tegija. Ja kui sõjamaalingud tehtud, saab turniiri pidada kepphobuste ratsavõistlustel.

Näitame ka ise tehtud lelusid, millega mängisid omal ajal talulapsed. 9. augustil saavad seda teha tänapäeva lapsed.

Nii lapsi kui täiskasva-

nuid ootavad meie taluloomad – lambad, lehmad, hobused ja jänkumamma Oreo oma kaheksa pojaga.

Päeva alustab ja lõpetab rahvakultuur. Nagu alati, juhatab ka seekord talupäeva sisse torupilliansambel „Linnutaja”. Päeva lõpetab aga rahvatantsijate esinemine. Vahepeale mahub lõunakontsert, mille seekord annab an-

sambel „Village voices”. Oma lõuna saavad külalastajad aga sisustada ja kõhu täis süüa rehekohvikus.

Osa töötubasid on tasuta, osad tasulised, et juhendaja oma materjalikulu tagasi saaks. Talupäeva piletiga pääseb sel päeval uudistama ka häärberi väljapanekuid ja teiste hoonete väljapanekuid.

Vändra uus bussijaam on avatud – mugav ja kaasaegne

Pikalt oodatud Vändra uus bussijaam on nüüd ametlikult reisijatele avatud. Kaasaegne ja praktiline hoone pakub senisest oluliselt paremaid tingimusi nii reisijatele kui ka bussijuhtidele. Uus jaam on hoolikalt läbimõeldud ja vastab tänapäevastele vajadustele.

Bussijaam on avatud iga päev kella 5.30–22.00. Reisijate käsutuses on aastaringelt mugav ootetuba, mis on talvel kütav ja suvel jahutatav. See tagab meeldiva ootamiskogemuse igal aastaajal. Lisaks on jaamas invatualett ning kõrgendatud ootetplatvorm, mis teeb busi sisenemise ja väljumise lihtsamaks nii lastele kui

Vändra uus bussijaam.

ka liikumisraskustega inimestele.

Uue hoone juurde on rajatud ka jalgrattahoidla, mis toetab säästliku liikumise põhimõtet ja võimaldab ühendada rattasõidu ühistranspordi kasutamisega. Bussijuhtidele on loodud eraldi puhkeruum

koos privaatse tualetiga. See on oluline täiendus, kuna Vändra on mitme bussiliini lõpp-peatus.

Uue hoone projekteerimisel otsustati säilitada ajalooline element, bussijaama tornikell, mis uut bussijaama ehib ja meenutab paiga ajalugu.

Bussijaam valmis Pärnumaa ühistranspordikeskuse ja riigipoolse rahastuse kaasabil.

Bussijaam on täielikult valmis reisijaid võõrustama ja oodatud on kõik – nii kohalikud kui kauge-
malt tulijad.

Laulu- ja mänguringi hooaja lõpetamine.

Laulurõõmu kõige pisematele

MUUSIKARINGI 2. LENNU EMAD

Vändra kultuurimajas tegutseb sügisest kevadeni beebide laulu- ja mänguring, mis on mõeldud 6–18 kuu vanustele väikelastele. Ringi juhendab kohaliku kogukonna armastatud muusikaõpetaja Kaja Saar.

Tegemist ei ole lihtsalt laulmisega – see on ühine avastamisrõõm, kus muusika ja liikumine toetavad lapse arengu eri tahke. Ringi kaudu areneb lastel rütmitunne, kuulamisoskus ning kõne- ja kehaline areng.

Laulutund saab alati toreda alguse ja lõpu ühe väikese pardikese abil, keda lapsed pikisilmi ootavad. Õpetaja Kaja saadab laule mitmesuguste pillidega, mis pakub

kuulamiselamust. Lisaks klaverimängule on väikelaste lemmikuks saanud heliseva kõlaga ukulele, samuti mõjub beebidele rahustavalt parimupilli nõiduslik mõmin.

Ka lapsed ise saavad muusikategemises kaasa lüüa – kasutada erinevaid löökpille või katsetada erinevatest materjalidest loomakesi, mis aitavad laule ilmestada ja elustada.

Emadele ja isadele pakub lauluring väärtuslikku koosolemise aega oma lapsega ning võimalust suhelda teiste peredega – jagada kogemusi, rõõme ja muresid.

Suur tänu õpetaja Kaja Saarele pühendumuse, soojuse ja rõõmu eest, mida ta väikestele lastele ja nende peredele igal kohtumisel kingib!

Valla kollektiivid osalesid laulu- ja tantsupeol

Lõppeva kuu algul toimus Tallinnas aasta suursündmus – XXVIII laulu- ja XXI tantsupidu – mis kandis tänava nime „Iseoma”.

Kalevi keskstaadionil toimunud tantsupeo etendustel astus üles 10 938 tantsijat, rahvamuusika-peol musitseeris 765 esinejat ning lauluväljaku laulukaare alla oli laulma tulnud 32 022 osalejat. Publikut kogus tantsupidu kokku ligikaudu 44 000 ning laulupeo ava- ja suurkontserdil viibis kokku 79 000 kuulajat. Traditsioonilises rongkäigus marssis ilma trotsides 45 000 pidulist.

Põhja-Pärnumaa valla oli see pidu erilisel tähendusriikas – meie piirkonda esindas peol 15 kollektiivi 250 osalejaga.

Kõik kollektiivid andsid endast maksimumi ning esindasid väärikalt Põhja-Pärnumaa valda. Meie valla laulu- ja tantsupeolised andsid üheskoos suure panuse rahvuspeo kordamiskeskusse.

Suur tänu kõigile osalejatele ja juhendajatele, kes oma unetundide arvelt etteasteid laimatuks lihvitsid ja meie olulisse rahvasündmusesse panustasid.

Sügav kummardus ja

Valla taidlejad laulu- ja tantsupeo ühises rongkäigus.

eriline tänu ka kahele Pärnu-Jaagupi põhikooli noorele, kes vaatamata vihmajärgsele röömsalt ja väsimatult täitsid rongkäigus maskottkarude rolli.

Olgu see rahvuspidu meile kõigile meeldetuletuseks, et just üheslaulmine ja -tantsimine aitab meil hoida ja luua midagi tõeliselt „iseoma” – meie keelt, kultuuri ja kogukonda.

OSALEJAD

Põhja-Pärnumaa valda esindasid suursündmusel järgmised kollektiivid:

- Ansambel Linnutaja
- Vändra muusikakooli pillikoor
- Segarahvatantsurühm Wendre
- Vändra segarühm Kerikingad
- Vändra Naised
- Segarühm Ühtejalga
- Laieldes segarühm
- Noorteühing Eesti 4H lastekoor
- Pärnu-Jaagupi põhikooli mudilaskoor
- Vändra hobikoor
- Vändra valla naiskoor
- Naiskoor Jakobi
- Vändra gümnaasiumi lastekoor
- Vändra gümnaasiumi naisvõimlemisrühm
- Vändra gümnaasiumi noorte segarühm

SUNLY TOOB PÄRNU-JAAGUPISSE KOLME PÕRSASESE TEADUSTEATRI!

Üritus on tasuta!

16. august 2025
13:00
Pärnu-Jaagupi rahvamajas

sunly KOLM PÕRSASEST
anna oma tulekust märku

Reedel, 16. augustil kell 13.00 ootab lapsi ja peresid Pärnu-Jaagupi rahvamajas vahva teadusprogramm, kus teadmised ja mängulisus põimuvad üheks kaasahaaravaks kogemuseks. Sunly kutsub lapsi osa saama Kolme Põrsakese teadusteatri, kus teaduse abil uuritakse, kuidas maailm päriselt toimib.

Etenduse käigus juhtub midagi ootamatut kolme põrsakese koduga

– ja koos teadlasega asutakse otsima viisi, kuidas ehitada selline maja, millele ei saa isegi kõige kavalam hunt liiga teha.

Lastele suunatud programm räägib arusaadavalt ja lõbusalt sellest, kuidas teadus aitab teha nutikamaid ja vastupidavamaid valikuid – teadmised, mis on olulised igas vanuses.

Teadusteatri kestus on ligikaudu 1,5 tundi ning osalemine on tasuta.

HALINGA piirkonna KODUKOHVIKUTE PÄEVAD 2025

9. ja 16. august kell 11.00
Jälgi infot kohvikute kohta Pärnu-Jaagupi rahvamaja FB lehelt

Detailplaneeringu kehtestamise teade

Põhja-Pärnumaa vallavalitsus avaldab teadaande planeerimisest (Plans) § 139 alusel.

Põhja-Pärnumaa vallavalitsus teatab, et 18. juuni 2025 vallavolikogu otsusega nr 19 kehtestati Sõõrike farmi detailplaneering.

Planeeritav ala asub Vaki külas, Põhja-Pärnumaa vallas.

Detailplaneeringu ala pindala kokku on ca 72 ha: osaliselt Sõõrike farmi kinnistu (93002:002:0046, 100% maatulundusmaa sihtotstarbega), kus asub praegune farm; osaliselt Pärna-Raudtee (93002:002:0083, 100% maatulundusmaa), Jänese (93002:002:0172, 100% maatulundusmaa), kus asuvad osaliselt farmihooned; Sõõrikemetsa (93002:002:0267, 100%

maatulundusmaa), kus asub juurdepääsutee ja metsamaa; osaliselt Murru (93002:002:0241, 100% maatulundusmaa).

Detailplaneeringu koostamise eesmärgiks on olemasoleva Sõõrike farmikompleksi kaasajastamine ja laiendamine ning biogaasi tootmise kavandamine, kinnistute jagamine, kinnistute maakasutuse sihtotstarbe ja ehitusõiguste määramine.

Planeeringulahendusega on alale kavandatud kompleksi laiendamine ja määratud ehitusõigus täiendava piimafarmikompleksi ning biogaasi jaama ehitamiseks. Planeeritud lahendusega suureneb kompleksis loomade arv.

Planeeringualal on

moodustatud viis krunti: kolm tootmismaa, üks transpordimaa ning üks maatulundusmaa krunt ja säilitatud/moodustatud kuuenda krundina Lauda alajaama maaüksus, millel asub alajaam. Planeeritud tootmismaa krunt on lubatud omavahel liita.

Planeeringulahenduse kohaselt on uushoonestavateks kruntideks krundid nr 1-3, millele on määratud ehitusõigus tootmis- hoonete – täiendava piimafarmikompleksi (laudad, hoidlad jmt) ning biogaasi jaama ehitamiseks. Samuti on alale kavandatud erinevad farmikompleksi rajatised nagu sõnnikumahutid, punkrid, silo- mahlade laguun jne.

Kavandatud farmi- kompleksi laienduse liik-

lus on suunatud 9300114 Raudteetammi tee ja sealt 19247 Massu teele trakti- ja 57 Mudiste- Suure-Jaani-Vändra tugi- maanteele. Sellisel juhul ei suurene oluliselt liikluskogus- 19247 Massu tee osal, millega külgnevad elamu- kinnistud.

Detailplaneering on üldplaneeringukohane.

Detailplaneeringu lisana on koostatud keskkon- namõju strateegiline hin- damine (KSH).

KSH käigus analüüsiti muu hulgas mõju atmo- sfääriõhu kvaliteedile. Analüüsi tulemusena leiti, et planeeritud tegevuse käigus ei ole ette näha at- mosfääriõhu kaitse seadu- sega kehtestatud piirvää- ruste ületamist väljaspool tootmisterritooriumi. Lõh- na modelleerimine näitas,

et lubatud lõhnatunde lä- himate elamute juures ei ületata. Sõnnikulaotami- sele on planeeringus sea- tud konkreetsed tingimu- sed.

KSH koostamise tule- musena jõuti ettepaneku- te ja leevendavate meet- meteni, millega arvesta- des on võimalik planeer- ingualal võimalikku eba- soodsat mõju vähendada ning olulist ebasoodsat mõju vältida (vt 5.10.1 sele- tuskirjas).

Samuti on määratud vajalikud seired ja tingi- mused planeeringu ellu- viimiseks.

Käesoleva detailplaneer- ingu alusel ei ole Põhja- Pärnumaa vallavalitsusel kohustust välja ehitada detailplaneeringukohaseid rajatisi, sealhulgas avali- kuks kasutamiseks ette-

nähtud teid ja sellega seonduvad rajatisi, haljas- tust, välisvalgustust ning tehnorajatisi. Detailpla- neeringu arendajaga on sõlmitud haldusleping avalike teede väljaehita- mise kohta.

Planeeringu korraldaja on Põhja-Pärnumaa valla- valitsus.

Kehtestatud detailpla- neeringuga ja kehtestami- se otsusega saab tutvuda Põhja-Pärnumaa valla vee- bilehel www.pparnumaa.ee/ehitus-ja-planeerimine/detailplaneeringud/soorike-farmi-detailplaneering

Detailplaneeringu koos- taja on Hendrikson ja KO, dge@dge.ee, tel 502 5549.

Planeeringu kontaktisi- kuks on vallaarhitekt Reet Olev, reet.olev@pparnumaa.ee, tel 56224688.

Arengukava seab suuna tasakaalustatud ja loodust hoidvale arengule

Põhja-Pärnumaa valla arengukava aastani 2030 ning eelarvestrateegia aastateks 2026–2029 on jõudnud avaliku väljapa- neku etappi.

Dokumentidest joonis- tub välja valla tulevikuvi- sioon – hooliv, ettevõtlik ja keskkonnasäästlik ko- gukond, kus väärtustatak- se paikkonna inimesi, loodus- ja kultuuripäran- dit ning arendatakse elu- keskkonda kestlikult ja targalt.

Arengukava peamised eesmärgid ja suunad

- Loodust hoidev areng: toetatakse energiatõhu- sust ning säästlikku ja mõistlikku ressursikasutust.
- Kogukonnakesksus: toetatakse külade ja kogu- kondade algatusi, edenda- takse koostööd ning väärtustatakse kõigi põlvkon- dade panust.
- Ettevõtlik ja taristu: arendatakse kohalikku et- tevõtluskeskkonda, teede-

võrku ja eluasemevõima- lusi.

- Haridus ja heaolu: sea- takse fookusesse kvaliteet- ne haridus, noorte kaasa- mine ja inimestele kätte- saadavad sotsiaalteenused.
- Avalik väljapanek toi- mub 22. juulist kuni 22. augustini 2025 valla veebi- lehel ning paberikandjal järgmistes asutustes: Põh- ja-Pärnumaa vallavalitsus (Vändra alev), Pärnu-Jaa- gupi halduskeskus ja Toot- si halduskeskus.

Avalikud arutelud toi- muvad:

- 11. augustil kell 17.30 Pärnu-Jaagupi halduskes- kuses (Kooli 2, Pärnu-Jaa- gupi alev),
 - 12. augustil kell 17.30 Tootsi halduskeskuses (Tuleviku 1, Tootsi),
 - 13. augustil kell 17.30 Põhja-Pärnumaa valla- valitsuses (Pärnu-Paide mnt 2, Vändra alev).
- Oma ettepanekuid ja arvamusi saab esitada ku- ni 22. augustini 2025 e-

posti aadressil vald@pparnumaa.ee või kirjalikult Pärnu-Paide mnt 2, Vänd- ra alev, Põhja-Pärnumaa vald või paberikandjal ko- hapeal Vändras Põhja-Pär- numaa vallavalitsuses, Tootsi ja Pärnu-Jaagupi halduskeskustes.

Kõik dokumendid leiad valla kodulehelt: www.pparnumaa.ee/juhtimine/arengukavad

Ühine aruteluga ja aita kujundada Põhja-Pärnu- maa tulevikku!

OHVRIABI

- Ohvriabi eesmärk on toetada ohvrite toimetulekut ja turvatunnet ning ennetada vägivalla kordumist

- Toetame inimesi, kes on kannatanud kuriteo, vägivalla või kriisijuhtumi tõttu

Tugi telefonis, veebis ja silmast-silma nii eesti, inglise kui vene keeles

Ohvriabi koduleht palunabi.ee

E-post: kriisiabi@sotsiaalkindlustusamet.ee

Ohvriabi kriisitelefoni 116 006 (ööpäev läbi)

välismaalt helistades +372 614 7393

Lasteabi 116 111 (ööpäev läbi)

Inimkaubanduse ennetamise ja ohvrite abistamise nõuandeliin +372 660 7320 (E-R 8.30-17.00)

Vägivallast loobumise tugiliin +372 660 6077 (E-R 10.00-16.00)

Lisaks pakume toetavaid teenuseid ise või läbi koostööpartnerite, kelle kohta leiad täpsemat infot palunabi.ee lehelt

SOTSIAALKINDLUSTUSAMET

ohvriabi

ALEVITEATER RÄNDTIRTSUD ESITAVAD

“VANN VALES KOHAS”

AUTOR-VIRVE OSILA

LISAETENDUSED

ETENDUSED TOIMUVAD UDUVERE VILLAVABRIKUS

20. AUGUSTIL KELL 15.00 JA 19.00

Lavastaja Gerda Mölder

PILET 10 EUROT, ARVELDAME SULARAHAS

ETENDUS KAHEKS VAAKUSES JA 18+ VANUSELE

LISAINFO TEL. 5885 5662 GERDA

Pärnjõe külapäev

2.august kell 16:00

16.00–19.00:

- Eesti Punase Risti Pärnumaa jaoskond.
- Taali Vabatahtlik Päästekomando.
- Naiskodukaitse Vändra jaoskond.
- Pärnumaa Märjad Käpad.
- Päästeamet.
- Naabrivalve.

19.00: Viktoriin

19.30: Seljametsa Külateater

20.00: Ansambel Vanad Sõbrad

Lisaks: Jäätis ja loos. Lastele poni. Kadri seebituba. Toitlustus.

Arveldamine sularahas.

Õhtu lõpetab DJ Orm

Kohtume pargis!

Lisainfo Marko 5666 3356

Seljametsa Külateater

2. august kl 19.30 Pärnjõe pargis

SERIAALITEGELASED PÄRNJÕE KÜLAPÄEVAL

Tekst ja lavastus: Krista Vessmann

KUKEKE

Jüri Kaire Anneli Marina Risto Aile Raul Heli Kormik Parts Bobrov Mäesaar Arak Parts Kuuslap Ild

Vändra Kunstigaleriis

10.07.-28.08.2025

KÜLLIKI JÄRVILA

graafikanäitus

Apokalüptiline 7

Avatud: E–R kell 10.00–18.00

L, P suletud

Iga kuu viimasel reedel suletud

VÄNDRA PITSA

VÄNDRA 510

SUVE SUMIN LOUNGE

9. august DJ KEIT 19-02

SISSEPÄAS TASUTA

TURU 6A VÄNDRA

VESTLUSÕHTUL ÜLLAR SAAREMÄE

PÄRNU-JAAGUPI RAHVAMAJA

5. septembril algusega 19.00

Pilet 15 eurot

Avatud kohvik

6. – 10. august VÄNDRA 510

9. augustil kell 13.00– 16.00

Head väiketootjad ja käsitöötajad! Ootame teid Vändra 510 perepäeva laadale müüma!

Meie soov on näidata kohalikku käsitööd, pakkuda siinseid suurepäraseid maitseid ja kokku tuua toreid tegijaid.

Registreeri laadale läbi vormi või kirjuta martin.sempelson@pparnumaa.ee

Lisainfo www.vandrakultuurimaja.ee

6. – 10. august VÄNDRA 510 NÄITUSED

“Vanad fotod jutustavad” Vändra alevi tänavatel

Vändra ajalugu kirjas ja pildis Vändra Raamatukogus avatud E–R 10–18

Lydia Koidula ja Johann Voldemar Jannseni näitus Vändra pargis

Vändra käsitöö näitus Vändra Kultuurimajas 9. augustil kell 13–16

Viljar Rand “Joonistatud Vändra” Akvarelltööd Avamine 7. augustil kell 18.00 Vändra Kultuurimajas

Lisainfo www.vandrakultuurimaja.ee

Vändra staadionil on nüüdsest pallikast, milles olevaid palle võib iga soovija kasutada.

Pallikastid jõudsid Pärnu-Jaagupisse ja Vändrasse

MAARJA SÄDE
kultuuri- ja spordispetsialist

Ilmselt igaüks meist teab, et vähene liikumine toob päev-päevalt kaasa üha rohkem koormust meie tervishoiusüsteemile – ülekaalulisuse tõus, vaimse tervise probleemid, südameveresoonkonna haigused – see on vaid lühike loetelu tervisemuredest, mida on edukalt võimalik liikumisega ennetada. Igapäevane regulaarne liikumine on parim, mida me oma keha ja meele jaoks teha saame.

Selleks, et luua kogukonnale rohkem liikumisvõimalusi, on Pärnu-Jaagupi ja Vändra staadionile nüüdsest paigaldatud pallikastid koos kaheksa palliga. See vahva üle-eestiline algatus on saanud teoks tänu liikumisharrastuse kompetentsikeskuse projektile. Pallikastide idee seisneb selles, et luua igal ajahetkel kättesaadav, spontaanne ja mänguline liikumisvõimalus kõigile – nii lastele kui täiskasvanutele.

Pallikasti kasutamine on lihtne ja mugav – võta pall, mängi ja pane pall kasti tagasi, et ka teised saaksid liikumisrõõmu kogeda.

Kutsume kõiki kogukonnaliikmeid üles ise ka pallidoonoriks hakama. Kui sul leidub kodus seisma jäänud spordivahendeid (jalgpalle, võrkpalle, korvpalle või muid väikespordivahendeid), siis too nad pallikasti, et luua kogukonnale veelgi rohkem võimalusi liikumiseks.

Liigume koos tervema ja tugevama kogukonna nimel.

Koguduse reliikvia – türgi neitsi küljeluu

EPP GELLATLY

Oleme juubeli-aastal vaadanud koguduse pikka ajalukku. Üks äärmiselt põnev, aga lõputa lugu puudutab meie kirikus olnud reliikviat. Olen olnud selle koguduse liige 25 aastat. Selle aja jooksul on ikka aegajalt räägitud legendi Pärnu-Jaagupi kirikus asunud türgi neitsi küljeluu.

Kuna lugu küljeluu tundub väga müstiline, siis olin arvamusel, et see on ehk üks vana legend, nagu neid ikka kirikute kohta räägitakse. On ju teada lugusid kiriku seintesse kinni müüritud neitsitest, kelle najal seisab ehitisi püsti jne. Olen neid alati pidanud vagadeks rahvajuttudeks, millel tegelikkusega ilmselt mingit pistmist pole. Nii ka meie kiriku türgi neitsi küljeluu – lugu aegade tagant, mille õrn kaja meieni on kandunud.

Agas mõni aasta tagasi oli minu suur üllatus Lihula antiigipoes, kus sain sirvida meie 19. sajandi ajaloolase, Jaan Jungi ajaloomatut ning leidsin sealt Pärnu-Jaagupi kirikus asuva luu täpsema kirjelduse.

Jaan Jungi raamatut refereerib ka Sergei Seeland oma raamatus „Pärnu-Jaagupi kihelkonna kirikulugu”. Seeland kirjutab: „Jaan Jungi korraldatud küsitluse ajal olid kirikus mainitud vaatamisväärsusteks: üks rüütli raudrüü ehk panzer ja altari kõrval seinal üks kolme jala pikkune luu, mida rahvas türgi neitsi küljeluuks on pidanud”.

Seda lugedes olin siiralt jahmunud! Reliikvia ei olegi ainult legend, vaid ajaloolane Jung on seda 1898. aastal välja antud raamatus kirjeldanud kui

Pärnu-Jaagupi kirik.

eset, mida ta on oma silmaga näinud. Reliikviade kultus oli omane kõrgkeskaja kirikule. Juba väga pikalt protestantlikus, sõdade ajal rüüstatud, vahepeal ka põlenud kirikus oli ikka alles reliikvia aegade tagant – päris luu!

Seeland jätkab Jungi refereerimist: „Luu päritolust ega selle siia sattumisest pole keegi midagi teadnud. Jungi kirjeldusel on luu olnud üle kahe jala pikk, ligi kahe sõrme laiune ja umbes sõrme paksune. Kuna kõverus olnud serva poole, siis pidas Jung seda mingi suure kala luuks. Otsa läbilõikes on selle keskel suur auk sees olnud. Rahvas pidanud seda väga tähtsaks reliikviaks. Kui äike 1885. aasta suvel kirikutorni põlema lõi, siis oli kõigepealt nimetatud luu kirikust välja toodud.” (Seeland, S., lk 127)

Olin üllatusest üle saanud ja leppinud, et Jung uuris meie reliikviat 19. sajandi lõpus ja reliikvia edasine saatus on meile siiski teadmata. Nüüd, pidupäeva eel koguduse arhiivi lapates oli minu jahmatus taas suur kui leidsin, et ka meie armastatud koduloolane Aldo Kals on türgi neitsi luu müsteeriumist Pärnu Pos-

timehes kirjutanud aastal 2016. Aldo kirjutab: „Esmaspäeva, 13. jaanuari 2014. a õhtul kell pool üksteist luges Andres Ots Eesti Raadio järjejutusaates suure näitlejameisterlikkusega katkendeid Krista Sildoja asja ilmunud väärtuslikust kultuuriloolisest raamatust „Äratismäng uinuval rahvamuusikale. August Pulsti mälestusi.” Näitleja luges 40. leheküljelt, et 1920. aasta jaanuaris korraldas Tallinna Eesti muuseum Estonia kontserdisaalis tuluõhtu eesmärgi teeninud segaeeskavaga peo. Tõmbenumbriks pakuti saali kõrval teatri büroo ruumes „muinsuskoopas” tasulist näitust. Selle eksponaatide hulgas oli muuhulgas türgi neitsi küljeluu!” Ka Aldole oli tema enda kirjelduse järgi see avastus sellel õhtul nõ pommumudiseks. Kord veel astus kadunud luu ajaloost selgesti lavale.

Aldo Kals asus seda lugu taas uurima ja kirjutab oma ajaleheartiklis edasi: „1919. aastal kestis Vabadussõda, aga tegutses Eesti Rahva Muuseumi Tallinna osakond, mis kujundati 17. novembril Tallinna Eesti muuseumiks. Ei tea kuidas, aga vähemasti Jaagupi kiriku reliikvia –

türgi neitsi küljeluu – on nähtavasti ajutiselt antud 1920. aasta jaanuaris selle muuseumi ülalmainitud näitusele ja siis kirikusse tagasi toodud.”

Aldo artiklist saab teada, et 1920. aasta juulis kogus Pärnu-Jaagupi kihelkonnas Eesti Rahva Muuseumile vanavara keemiaüliõpilane Ants Laur. Ta jõudis ka tollase kirikuõpetaja Schultzi jutule. Kihikunõukogu arutas asja ja ühiselt otsustati anda muuseumile kolm eset. türgi neitsi küljeluu ja üks kirikus asunud vapp anti üle Eesti Rahva Muuseumile ning rõngassärk Pärnu vanaaja uurimise seltile.

Museaalide üleandmine muuseumile on dokumenteeritud, aga kogu loo kurblik tõdemus on, et tänapäeval ei ole õnnestunud neid ERM-ist leida. türgi neitsi küljeluu on olnud veel alles 105 aastat tagasi, aga muuseumile üleandmisel on tema jäljed haihtunud.

Siiski on põnev mõelda, et ehk kusagil sügaval muuseumi varanduse hulgas meie türgi neitsi küljeluu ootab oma taasavastamise päeva ning jõuab kunagi Pärnu-Jaagupi kirikusse tagasi.

8.08

kell 20.00
Vändra pargis

510

VÄNDRA

VABA PÄÄSE KÕIGILE!

Tanel Padar | Reminders | DJ HUXSI

DOONORIPÄEV

21.08.2025

PÄRNU-JAAGUPI RAHVAMAJA

KELL 09.00 – 11.00

Ootame kõiki vanu ja uusi doonoreid!

NBI Kaasa võtta isikut tõendav dokument!
(esmastel doonoritel vajalik ID-kaart või pass)

Lisainfo 4473 263

TULE JA TEE ÜKS HEATEGU!

Naisselts avastas Ruhnu saart

MARJU
HÄRMA-EPÄILYS
Vändra naisseltsi liige

Tüüne meri, õhtu-päikese sillerdus pimestab silmi ja katamaraan ni-mega Runö lisab kiirust. Nii algas Vändra naisseltsi rõõmsate reisihuviliste merereis Ruhnu suunas. Rändteo Reisid võttis orga-niseerimise enda peale ja nii juhtis meie teekonda palju reisinud Tauri.

Pärast kolmetunnist laevasõitu maabusime väikses sadamas ja Liise talu perenaine Luise sõi-dutas meid väikse bussiga oma valdustesse. Meid ootas tugev õhtusöök ja siis majutus magamisai-tades.

Järgmisel päeval hak-kasime saart avastama küll ajaloo, elanike kui ka põnevate legendide kaudu. Muuseumis kuulsime Ruhnu ajaloo, inimestest ja kommetest, uurisime ka ainukest allesolevat rootsiaegset küüruga ela-mut.

Saarel elab umbes 50–60 inimest, lisaks muidugi suvitajad. Kunagiste ta-

Vändra naisseltsi liikmed Ruhnu sadamas.

luperede rootslastest jälrel-tulijaidki pidavat suviti näha olema. Kaks kirikut on kenasti kõrvuti, uue kõrge kivikiriku kõrval seisab äsja tõrvatud vana armas puukirik. Kunagi olevat ainuke kirik ligi 400 inimesele väikseks jäänud ja selle kõrvale ehitati suurem. Õnneks loobuti vana kiriku lammutami-se mõttest ning nüüd kasutatakse sõbralikult mõle-mat kirikuhoonet.

Saime osa imelisest kontserdist vanas puukiri-kus. Venemaal sündinud muusikud, kes elavad ju-

ba mõnda aega välismaal, olid nüüd neljakesi koos Eestis esinemas. Kitarr, viiul, vibrafon ja tšello he-lisesid virtuooslike muu-sikute käe all lausa taeva-likult.

Keskpäeval ootas meid külalaa, mis pakkus ülla-tusi oma mitmekesisuse-ga. Kuue müügilaua taga oli eri andega inimesi – kunstnik, käsitöoline, see-bitegija, kalasuitsetaja, moosikeetja, küpsetaja ning osav joogisegaja.

Rahvatantsijad rõõmus-tasid silma kaunite rahva-riiete ja särtsakate tantsu-

dega. Nimelt olime sattunud Liise talu majutusse samal ajal Lindi Lappaja-tega, kes nüüd oma õpitut ka teistega jagasid. Ja hil-jem ka ülejäänud rahvast tantsule kutsusid.

Peale lõunat ootas meid juba veoauto, mis on turis-tide veoks kohandatud. Autojuht Jüri osutus väga heaks giidiks. Sõitsime lä-bi metsade, rannaniitude, mudaste roobaste ning lii-vast pehmete teelõikude, aga auto kastas oli ikka turvaline. Isegi siis, kui mägiveis Priidik meie au-to kõrval maad kaapis ja

mõirgas, auto ja tema va-hel vaid elektrikarjus.

Jüri peatas aegajalt ma-sina ja jutustas kohalikust elust, ajaloost ning vaata-misväärsustest. Kõik olu-line on saarel olemas – on kiirabi, päästeamet, vee-süsteem, elekter, raama-tukogu, rahvamaja, kaup-lused... Elekter püütakse kinni 40 m kõrguse tuuli-ku ja mõne päikesepaneeli abil ning salvestatakse akudesse. Nii jagub seda terveks aastaks.

Toredad olid ka legen-did, kasvõi värskelt välja-mõeldud. Meil oli igatahes põnev ja lõbus. Saare kõr-geimas punktis oleva ma-jaka tippu jaksasid ronida vähesed vaprad, sest pae-vakuum oli väsitav ja me-tallist torn selles leitsakus üsna palavaks läinud. Sel-lest polnud aga midagi, sest veel parema ülevaate Ruhnust saime õhtusel ki-noseansil rahvamajas.

Lisaks dokumentaalfil-midele näidati ka lätlaste tehtud animafilmi „Karu tuleb”. Jääpanga peal võis tõesti üksik karu kunagi

sinna kaugele saarele sat-tuda. Praegu metsas kit-sest suuremat looma ei leidu. Järgmisel päeval võisime rahumeeles met-sas mustikaid süüa ning karu kartmata jalgratas-tega randa sõita.

Lühike Eestimaa suvi paneb ruhnlased topelt-jõuga tegutsema, et külas-tajatel oleks toit laual, öö-bimispaigad ja muud vaja-likud teenused olemas. Liise talu perenaine on seda tööd teinud juba 20 aasta ringis, kuid ikka suudab reipalt naeratada igale abi-küsiljale. „Võtke kaasa vaid hea,” hüüab ta meile hü-vastijätul. Pole probleemi, sest halba ju polnudki. Oleks vaid rohkem noori peresid saarele kolimas, kes jaksaksid uusi ärisid rajada ja väikesaare eluga hakkama saada.

Selle huvitava reisi või-maldas meile Rohelise Jõemaa meede 3 „Sotsiaal-se kaasatuse suurendami-se ja hoolduskoormuse vä-hendamine” miniprojekt „Nutiõpe ja Ruhnu avasta-mine”.

Foto: Flickr

Suvi on meil!

		Rekor-did	Aasia elanikud	Sol-bemoll	Laua-mäng	Tuulepark Põhja-Pärnu-maal	Ugala näitleja	La-minoor	Esimene vokaal	Raudtee-rööbas	Silmi-pimes-tavalt hele		Identne	...-kaart
Küla Põhja-Pärnu-maal	→		→	→	→	→	→	→	→	→	→	Noot Ujumis-viis	→	→
Karak-ter	→								Soome-ugrilased Marja-tukki-dega jook	→				
Väike-mure	→													Nähta-vale tulemine
Paskal	→			Kreeka tuulte-jumal Hundi ulg	→						Avar Tööriist	→		→
Taga-põhi	→			→			Plats Toompeal Puhkpilli-mängija	→			→		50. Pidulik üritus koolis	→
	Filosoof ja teo-loog, ees-nimega	Karvad mehe näo alaosas	Valla tervise-spordi-klubi	Hõbe	Naise-hakatis	Vöörtäht	Kerge kiire lippa-mine	Nähta-vuse halven-daja	→	Inglise k eessõna Poliitik, in + nimi	→	Liiter Raamatu-seeria üks osa	→	Alluv Pole paha
Läti endine presi-dent	→							Liitium Väike söögi- ja joogikoht	→	Vedelad jäätmed Argoon	→	Jaapani luuletus Linn Prantsus-maal	→	
														Tuulium Lendav putukas
Vastne	→			Usund Tuule-hoog	→					Kirikus nime andma Toiming	→		Side-sõna Kellel	→
Väike-sed port-fellid	→					Pikka aega Venemaa haldus-üksused	→			Küla Võru-maal Uraan	→		Pesemis-vahend Tantsu-pidu	→
Mere-mehe hüüatus	→				Alkoholi mitte-tarbimine Hõimlane	→				Järel-veetav kala-püümis	→			Okas-puu ...-raamat
Sina	→		Kisa-kära	→				Sidesõna Lõputu kestus	→	Ravim-taime maa-pealne osa	→	Kuid Ropp Maga-mine	→	
Mõttetu jutt	→			Indiaan-lased Jää-purjekate klass	→				Rahvus-vaheline organi-satsioon	→		Siug Nano-sekund	→	Vaimult virge Moes
Hukka-moist igave-seks	→							Mi-bemoll Erbium ...-lukk	→	Hurtsik Vere-grupp	→		Kaklus Hapnik	→
Gramm	→	Radoon Sõudja abi-vahend	→		Toitude ja jookide maits-mine	→								

ristsonad.ee
Nuti

Hea lugeja! Ootame ristsõnavastuseid toimetuse e-postiaad-ressil ristsona@pparnumaa.ee või posti teel aadressil Pärnu-Paide mnt 2, Vändra alev, Põhja-Pärnumaa vald, Pärnu maa-kond, 87701. Palun märkige ristsõnavastuse juurde oma kon-

taktandmed, et saaksime loosijõnne korral teiega ühendust võtta. **Vastuseid ootame hiljemalt 24. augustil 2025.** Õigesti vastanute vahel loosime välja Põhja-Pärnumaa valla sümboolikaga meeneid.

Eelmise ristsõna õige vastus oli: MAASIKASÕLTLANE. Loosi-õnn naeratas Anneli Schubbe-Kitselile, kes võitis Põhja-Pär-numaa sümboolikaga kohvitassi. Võtame võitjaga ühendust.

SUURE-JAANI TERVISEKODA KUTSUB:

TULE VEEKESKUSESSE JA NAUDI SUVE VEELGI SOODSAMALT!

OSTES PILETID LÄBI KODULEHE, RAKENDUB -20% SOODUSTUS

TERVISEKODA.EE

Touringery

BRONEERIDA SAAB KUNI 12H ETTE. PAKKUMINE KEHTIB 01.06-01.09.2025

Vajad uut vihmaveerenni või katuselt lumetõkked puudu?

- Katuseredelid
- Lumetõkked
- Vihmaveerennide paigaldus
- Käiguteed ja platvormid

527 1059
info@vihmaveerennid.ee
vihmaveerennid.ee

Katusehooldus.ee

KATUSED KORDA

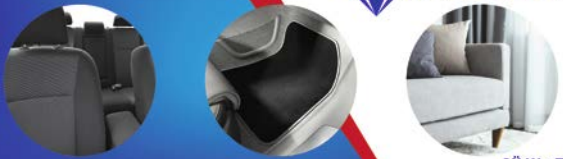
KATUSTE PESU JA VÄRVIMINE

Küsi hinnapakumist!

5550 9476
info@katusehooldus.ee
katusehooldus.ee

AVATUD E-R 8-17

AUTODE ISTMEKATTED
AUTODE TEKSTIILIST MATID
MÖÖBLI KATTERIIDE VAHETUS

OÜ WenTextil
Kalda 3, Vändra
Tel. 446 7054, 516 1898
myyk@wentextil.ee

PROKLIIMA

SOOJUSPUMBAD

- õhksoojuspumbad
- õhk-vesi soojuspumbad
- maasoojuspumbad

MÜÜK PAKKALDUS HOOLDUS

parnu@prokliima.ee
prokliima.ee

5348 7803
Härma 16 Pärnu

Müüme kloorivaba vahendit (Dutrition tabletid) kaevude ja kümblustünnide vee desinfitseerimiseks.

Dutrition Baltic, info@nutrition.ee
www.dutrition.ee, tel 528 0192

SILMADE KONTROLL JA PRILLIDE MÜÜK

9. septembril alates kella 10
VÄNDRA KULTUURIMAJAS
Eelregistreerimine (kella 9–16)
telefonil 5323 2454.

- kuivasilmatest
- silmarõhu mõõtmine
- optilised päikeseprillid

Kontroll 25€, prillistjale TASUTA

SILMADE KONTROLL JA PRILLIDE MÜÜK

23. septembril alates kella 10
KÕMSI RAHVAMAJAS
Eelregistreerimine (kella 9–16)
telefonil 5323 2454.

- kuivasilmatest
- silmarõhu mõõtmine
- optilised päikeseprillid

Kontroll 25€, prillistjale TASUTA

KUULUTUSED

Soovin osta korteri, võib olla remonti vajav. Helista 5810 6909.

Katuste ja fassaadide pesu. Aedade pesu. Värvimistööd. kpekatuspesu. ee, tel 5638 8994.

Noor pere ostab kinnisvara: suvila, maatulundusmaa, korter jne. Pakkuda võib igas seisus kõike! Tel 5855 5575.

POTTSEPATÖÖD – ahjud, pliidad, kaminad, tellis- ja moodulkorstanad – Silnaris OÜ. silver@silnaris.ee, tel 5595 7096.

Puude hooldus ja ohtlike puude raie. Tel 5858 8730.

Korstnapühkija Kalev. Litsentsi nr 151029. Helista tel 552 2759.

Eterniidi ja profiiplekiga katusetööd. Hoonete ja majade ehitus. Fassaadide soojustamine ja viimistlus. Kortermaja trepikodade renoveerimine. mehitus@gmail.com, tel 5352 9476.

Ostan sõidukeid, seiskord ei ole oluline. Tel 553 1989.

VÄNDRA 510

Vändra Kultuurimaja Teatristuudio etendus

Katrin Ruus

METSPART

neljapäeval, 7. augustil kell 19:00

Vändra Kultuurimajas

Lavastaja Margit Kadak

OSADES: Viljar Rand, Veljo Rand, Mari-Liis Jaanson, Sirje Raaga, Sirvi Laos, Piret Sults, Markkus Pärnsen, Mariandra Rõõmusaar

SIIN VÕIKS OLLA KA SINU REKLAAM!

See reklaam jõuab rohkem kui 3000 silmapaarini Põhja-Pärnumaal.

Kui soovid oma tooteid või teenuseid meie lehes reklaamida, siis võta ühendust ajaleht@pparnumaa.ee või tel 5373 0534.

Pärnu-Jakobi kirikus

3. augustil 14.00 jumalateenistus armulauaga.

10. augustil 14.00 jumalateenistus armulauaga.

17. augustil 14.00 jumalateenistus armulauaga.

24. augustil 14.00 jumalateenistus armulauaga.

31. augustil 14.00 jumalateenistus armulauaga.

Leerikooliga liitumiseks võtke palun ühendust koguduse õpetaja Kristiina Jõgiga telefonil 5300 7075.

Koguduse kantselei avatud K ja N kella 10–16.

Hingehoidja vastuvõtt eelregistreerimisega R kella 10–16 (telefon 5645 4310).

Koguduse a/a SEB EE381010902014020009

Kogudus kogub annetusi kiriku 700. aastapäeva puhul kirikuaia sillutise taastamise toetuseks. Avatud on eraldi arveldusarve SEB EE071010220287080228

Koos hoiame kiriku avatuna!

EELK Vändra Martini kirikus

Jumalateenistused pühapäeviti 11.00.

10. augustil 12.00 KORAALIKOHVIK.

Kontakt teelisele:5564 3193, 518 8586.

Õpetaja Ants Kivilo, tel 5396 0574.

KORAALIKOHVIK

Aiakohvikute päeval ootab EELK Vändra Martini kiriku koguduse pere Sind meie KORAALIKOHVIKUSSE.

11.00 jumalateenistus armulauaga

12.00 avame küllastajatele kohviku

12.30 kontsert kirikus: Martini koguduse naiskoor ja Vändra EAÖK koor, saksofonist Harli Maanus

13.30 lastele kiriku tutvustus ja võimalus meisterdada

14.00 räägime huvilistele kiriku ajaloost

Meie kiriku organist Merle Maanus tutvustab orelit. Avatud on 30 meetri kõrgune kiriku kellatorn.

Kui Sinul, hea lugeja, on tahtmist panustada meie kiriku uue kella fondi, külasta meie kohvikut.

Kogu müügitulu läheb kiriku uue kella heaks.

Tänuulik kogudus

Mälestame

TOIVO VUNUKAINEN
21. II 1924 – 14. VII 2025

KALJO NIITVÄGI
28. XI 1933 – 15. VII 2025

NIKOLAI LILLEPUU
11. II 1934 – 19. VII 2025

ELDUR JÕEÄÄR
1. IV 1942 – 17. VII 2025

JUHAN SAKS
26. IV 1942 – 2. VII 2025

PEETER PAJUMÄE
14. I 1944 – 19. VII 2025

VILLU TAMMELA
22. VII 1965 – 15. VII 2025

RISTO KIVISILD
30. X 1974 – 22. VI 2025

ANNA TÄNAV
18. I 1931 – 12. VII 2025

VAIKE LASSEL
16. X 1931 – 6. VII 2025

HELJU-ALIE LAADERMANN
28. I 1933 – 20. VII 2025

HELVI LILLEPUU
26. I 1936 – 20. VI 2025

MILVI TAMM
30. V 1936 – 3. VII 2025

HELJU LÕHMUS
12. VIII 1939 – 15. VI 2025

AIMI SAI
13. V 1941 – 25. VI 2025

Avaldame sügavat kaastunnet Eda Jürimäele ja tema perele abikaasa, isa ja vanaisa

JAAN JÜRIMÄE

surma puhul.

Töökaaslased

Südamlik kaastunne Hille Arumäele kalli ema

HELJU LÕHMUSE

lahkumise puhul.

Vändra gümnaasiumi koolilpere

Südamlik kaastunne Hille Arumäele perega ema

HELJU LÕHMUSE

kaotuse puhul.

Juurikaru põhikool

Teatame kurbusega, et suri

JUTA MAHLAPUU

28. VIII 1943 – 17. VII 2025

Leinab venna pere laste ja lastelastega.

Õnne ja tervist,
sünnipäevalapsed!

2025. a. AUGUSTIKUU SÜNNIPÄEVAD:		
VAIKE VILMS	7. VIII	99
HELMİ KÄÄRSON	15. VIII	93
LII LEIN	9. VIII	92
AINO PÄRGMA	13. VIII	92
MALLE VAAR	18. VIII	91
JUTA HINNOBERT	24. VIII	91
MAIMU KÜMMEL	3. VIII	90
DOUGLAS INTS	5. VIII	85
REIN TITSON	6. VIII	85
HELGI ROOSMAA	12. VIII	85
SALME REIMETS	28. VIII	85
MIHKEL JÜRİSSON	1. VIII	80
AIN TEEARU	10. VIII	80
EINO ADAMBERG	15. VIII	80
ÜLO LEPPİK	20. VIII	80
HELI-AILI PERNER	24. VIII	80
KOIDU PERT	30. VIII	80
MARJU ROOSMAA	2. VIII	75
ILGA TEHVANUS	6. VIII	75
KALEV ROOSE	31. VIII	75
JÜRI JÜRİSAAR	7. VIII	70
KALJU PILLIROOG	7. VIII	70
RAIVO KULLAMAA	10. VIII	70
AIN UNT	12. VIII	70
HILLAR HEIN	19. VIII	70
AADU KÄÄRMANN	25. VIII	70
EPP KONT	31. VIII	70
ENE KIIRATS	31. VIII	70

Sündis maailma väikene ime,
sai endale päris nime,
oma päikese, tähe ja tee,
paikse paiga kahe südame sees...

Õnnitleme lapse sünni puhul!

Elisa ja Vardo Aali perre sündis 26. mail poeg Lucas Aal.
Melany ja Margus Raudsepa perre sündis 13. juunil tütar Marilyn Raudsepp.
Maritta Sillandi ja Rene Nikkarevi perre sündis 22. juunil poeg Kevin Nikkarev.
Helleve ja Even Lauteri perre sündis 16. juulil tütar Arabell Lauter.
Kristina ja Vitalii Chukhriienko perre sündis 16. juulil poeg David Chukhriienko.

VALLA TEATAJA Hind 1 €

Põhja-Pärnumaa valla väljaanne.
Reklaame, teateid ja kaastöid ootame 20. kuupäevani e-postiaadressile ajaleht@pparnumaa.ee.
Toimetusel on õigus vajadusel kaastöid lühendada ja redigeerida.
Küljendus: Ain Kivilaan, teabespetsialist
Trükk: Hansaprint OÜ, www.hansaprint.ee

6. – 10. august

VÄNDRA 510

Vändra esmamainimise möödub tänava 510. aastat. Ootame teid tähistama meie Vändra juubelit!

Kolmapäev on Avapäev **6.08**
kell 18.00 Vändra kivi juures avame pidulikult Vändra Päevad

Neljapäev on Teatripäev **7.08**
kell 19.00 Vändra Kultuurimajas esineb Vändra Kultuurimaja Teatristuudio

Reede on Pidupäev **8.08**
kell 20.00 Vändra pargis esinevad Tanel Padar, Reminders ja DJ HUXSI

Laupäev on Perepäev **9.08**
kell 13.00 Vändra pargis sportlikud mõõduvõtmised, laad, atraktsioonid lastele
kell 16.00 Vändra kollektiivide kontsert

Pühapäev on Kohvikutepäev **10.08**
kell 10.–17.00 Vändra inimesed ja asutused avavad üheks päevaks enda kohviku

Lisainfo www.vandrakultuurimaja.ee

PÄRNU-JAAGUPI DISCGOLFIPARGIS

PÄRNU-JAAGUPI DISCGOLFI KARIKASARI 2025

1. etapp 03.08.2025 algus 11.00

2. etapp 28.08.2025 algus 18.00

3. etapp 28.09.2025 algus 11.00

INFO: 5300 5663

www.pjsk.ee

Discgolf Estonia MTÜ
Halinga Rahvaspordi selts MTÜ